

2019-08-15
Ju2019/02681/PO**Justitiedepartementet**Polismyndigheten
Box 12256
102 26 Stockholm

Uppdrag till Polismyndigheten att förstärka bekämpningen av illegal handel med narkotika

Regeringens beslut

I syfte att minska tillgången på narkotika i samhället och därmed försvåra missbruk av narkotika uppdrar regeringen åt Polismyndigheten att förstärka och utveckla bekämpningen av illegal handel med narkotika, inbegripet narkotikaklassade läkemedel. I uppdraget ingår även att förstärka bekämpningen av illegal produktion av narkotika. Att bekämpa narkotikabrottsligheten är ett viktigt led i arbetet med att försvåra finansieringen av den organiserade brottsligheten och öka tryggheten hos befolkningen t.ex. i socialt utsatta områden. I linje med visionen om ett narkotikafritt samhälle ska ett av målen för polisens arbete vara att öppen handel med narkotika på offentliga platser inte ska förekomma i landet. Parallellt med detta behöver Polismyndighetens förmåga att arbeta mot den dolda handeln, som företrädesvis bedrivs via internet, förbättras.

I uppdraget ingår att

- Utveckla åtgärderna för att minska förekomsten av narkotikahandel på offentliga platser,
- utveckla arbetsmetoderna och samverkan med berörda myndigheter för att öka upptäcktsrisken och lagföringen gällande illegal handel med narkotika,
- analysera och vid behov även föreslå åtgärder som kan vidtas för att ytterligare bekämpa den illegala handeln med narkotika.

Polismyndigheten ska i uppdraget beakta och redogöra för jämställdhets- och jämlikhetsaspekterna. Polismyndigheten ska också analysera hur det internationella arbetet, t.ex. det svenska engagemanget i Empact¹, kan utvecklas för att ytterligare stärka den gemensamma förmågan att minska narkotikan.

Samverkan ska ske med berörda myndigheter. Uppdraget ska redovisas till regeringen (Justitiedepartementet) senast den 31 oktober 2021. En delredovisning ska lämnas senast den 30 juni 2020.

Skälen för regeringens beslut

Sverige har sedan lång tid tillbaka och i politisk enighet haft en vision om ett narkotikafritt samhälle. Narkotikapolitiken bygger på en balanserad strategi som syftar till att minska både tillgången till och efterfrågan på narkotika. Narkotikabrott i alla former påverkar hela samhället. Brotten utgör s.k. ingripande- och spaningsbrott, vilket innebär att nivåerna på den upptäckta brottsligheten är beroende av myndigheternas förmåga att upptäcka, ingripa och förebygga den illegala verksamheten.

Enligt Polismyndigheten pekar en rad indikatorer på att narkotikabrottsligheten ökar. Det kommer att ställa allt större krav på Polismyndigheten de kommande åren. Marknaden för narkotika är föränderlig och gränsöverskridande. Det ställer kontinuerligt nya krav på de brottsbekämpande myndigheterna. Bruket av syntetisk narkotika tenderar att öka och tillverkarna hittar nya sätt att förpacka narkotikan i lockande format. Exempelvis har den illegala handeln med narkotiska läkemedel ökat kraftigt i Sverige. Narkotikaklassade läkemedel utgör i dag den näst största gruppen av beslagtagna missbrukssubstanser i Sverige och uppvisar en stadigt ökande trend. Missbruket återfinns i alla åldrar och samhällsgrupper och är i hög grad förekommande även utanför de för polisen vanligen kända brukargrupperna.

Den webbaserade drogmarknaden har visat på en omfattande tillväxt, och det finns indikationer på att personer i Sverige i större utsträckning än i andra länder köper narkotika på internet. Den ökande näthandeln med narkotika medför att allt fler beslag görs i postflödet. Riktade kontroller mot

¹ European multidisciplinary platform against criminal threats

postflödet visar att omfattande mängder narkotika skickas till och inom Sveriges gränser.

På allt fler platser i landet förekommer i ökad utsträckning också en förhållandevis öppen handel med narkotika. Narkotika utgör en central del i de kriminella nätverkens aktiviteter, ofta i form av gränsöverskridande organiserad brottslighet, och utgör inte sällan en huvudsaklig inkomstkälla i den kriminella verksamheten. Genom narkotikahandlingen öppnas vägar till att rekrytera unga personer till nätverken samt till att skapa och upprätthålla kontakter med andra kriminella. Våldskapitalet hos de kriminella nätverken är stort och ofta står narkotikarelaterade orsaker att finna bakom de grova våldsbrott som begås, ofta med skjutvapen. Förekomsten av narkotika påverkar den upplevda tryggheten i lokalsamhället negativt, bland annat genom den öppna narkotikaförsäljning som pågår i anslutning till vissa områden. Att bekämpa narkotikabrottsligheten är tätt förknippat med det långsiktiga arbetet mot lokal organiserad brottslighet och för ökad trygghet.

Den svenska narkotikapolitiken ska grundas på jämställdhet och jämlikhet. I regeringens skrivelse *En samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken 2016–2020* (skr. 2015/16:86) fastslås att både jämlikhets- och jämställdhetsperspektivet ska tydliggöras och genomsyra arbetet på alla nivåer. Det är därför angeläget att Polismyndigheten beaktar faktorer som kön, ålder, socioekonomisk tillhörighet och boendeort eftersom dessa faktorer har avgörande betydelse för om förebyggande insatser ska få önskad effekt.

På regeringens vägnar

Mikael Damberg

Malin Skäringer